

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.
Fora. 8 " trimestre.
Un número sol. 0'20 ptas.

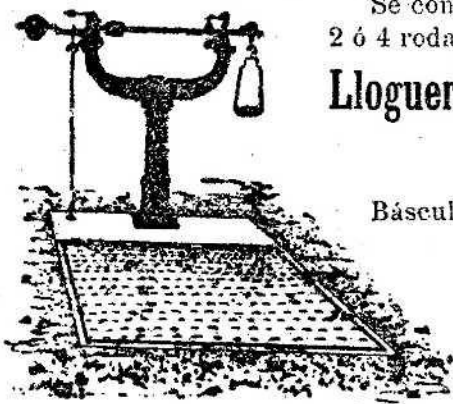
Anuncis á preus convencionals.

Taller de Construcció de Básculas

— DE —

Joseph Pedro Rodó

ARRABAL, 50. — SABADELL

Se confeccionan básculas de pesar carros de 2 ó 4 rodas de 4.000 á 10.000 kilos de forsa.

Lloguers.--Cambis.

Afinacions y Reparacions.

Básculas construïdas expressament pera pesar balas ab carretó ó vagoneta propies pera 'ls que 's dedican á la explotació de draps y elaboració de llanas regeneradas.

Básculas portátiles decimals, especiales pera 'l pes del estam ó altres materias de valor, per sa exactitut y precisió.

Gran surtit de básculas portátiles ab ó sense pesos, pera us del comerç; n' hi há de diferents formas, forsas y usos.

Ventas á plassos. - Se compran y venen básculas usadas

AL EXCM. AJUNTAMENT D'AQUESTA CIUTAT

En la passada sessió municipal nostres regidors prengueren un acort digne de mencionar-se y d'aplaudir-se per lo bé que pot reportar a las familias dels soldats malalts y ferits d'aquest districte que tornan de Cuba desamparats dignes de llàstima.

A instància d'un encarregat de *El Imparcial* que fias en lo maneij de la caritat vol ser l'acaparador universal, pera posar sens duple «*periódico más caritativo de España*», se reuni la Comissió corresponent del Municipi acordant denegá la petició ó donatiu sollicitat per lo *periódico más leído*, aprobantse unánimement en plé Consistori, promoure una subscripció pública que ab l'Ajuntament al cap sigui prou ferma pera assistir degudament als desgraciats invalids de las actuals guerras á quins los patrioters de totas menas aixordan y atabalan al embarcarse pera donar generosament la sanch de sas venas y deixar en la mes trista soletat als infelissos que 'n retornan malalts per tota la vida.

En aquestos temps de vanitats totxas y comedias ridículas, en que 's veuen entitats y personalitats ben enlayradas que 's inscriuen al *Imparcial* olvidant sas almoynas pera 'ls desgraciats de sa propia terra, que Diputacions y Ajuntaments s'engrescan per qualsevol *Noticiero* y ofereixin barcos de guerra que 'l govern no necessita, abandonant en cambi als seus administras que retornan de la guerra ab la miseria al rostre y la mort en son demacrat organisme, es ben bé digne d'aplauso la conducta de nostre Ajuntament, que ab sa criteri y ab ben entés patriotisme, ha comprés sa principal obligació, deixantse de ridículs alardes de gastada patrioteria.

No duptem ni un sol moment que 'l poble de Sabadell sabrá correspondre á tan generosa iniciativa y aixís com hi han hagut centenars de mils de pessetas pera ajudar al govern á continuar la guerra, no mancarán tampoch alguns milenars pera 'ls desgraciats que 'n tocan las mes terribles conseqüencias. Que faigin un esforç, rics y pobres, cada hu segons sos medis, que en aquestas santas empresas de la caritat cristiana á falta d'interessos y garantias hi han las llàgrimas dels pobres agrahts que reben las almoynas y la benedicció de Deu pera 'ls cors generosos que las prodigan.

Fem, donchs, tots los sabadellencs un verdader esforç, en be d'aquestos infelissos que retornan dels camps de mort de la manigua y ja que, indiferents ó preocupats no hem tingut prou energia pera exigir del govern lo terme d'una guerra que 'ns arruina, tinguemla al menys pera socorrer als pobres minyons y sas familias que per falta d'una miserable cantitat, han tingut d'entregar la sanch de sas venas, los fills del seu cor.

LO CATALANISTA se posa modestament, pero ab entussiasme, al costat de nostre Municipi y tant de bó siguem prou generosos pera arribar no sols al auxili dels ferits y malalts de casa, sino que poguem també ab nostres donatius redimir als mes necessitats dels nous reclutas retornant la pau perduda á algunas pobres llars sabadellencas.

LA REDACCIÓ.

SECCIÓ POLÍTICA

Ja s'ha cubert l' empréstit nacional que tant agitava als polítics espanyols durant la setmana passada.

Mercès a las ventatjas ofertes pel govern en l' emissió de las obligacions, no sols s' ha fet les 400 milions que 's demanavan sino que s' ha arribat fins a la ratlla de 600, Això sí, s' han inscrit fins aquesta quantitat sapiguent que 'l govern sols admeteria los 400 que 's demanavan,

De no ser aixís altra haguera sigut lo resultat de la suscripció, donchs ja haurán vist nostres llegidors per los periódichs de Barcelona la desastrosa impressió que produí a Madrid la noticia de que 'l govern havia acordat admetrer tots los milions que s' inscribissin. Tan grossa fou aquella, que 'ls patrioters empreritadors suspengueren en sech las inscripcions fins que 's rectificá la noticia amohinadora.

Y es que son patriotisme, arriba fins ahont permet la garantia de la renda de las Aduanas.

Per 400 milions, los capitalistas madrilenys y molts que viuen a provincias, comprenent la seguritat absoluta del empréstit, s' han dignat exercir de bons patriotas. Per més, ja haurian dit *naranjas*; es una mena de patriotisme que neix ab un bon tant per cent y creix ab una bona hipoteca.

Patriotisme de càlcul mercantil y de partida doble, desconegut dels héroes del Bruch, de Girona y Zaragoza.

*
* *

Vegis lo que es aquest empréstit, segons lo gens dúptós colega *La Vanguardia* que en això com lo de Cuba no desdeix a patriotera.

«Para 'ls suscriptors, además de patriotisme donchs contribuexen als beneficis de la pau, representa colocació segura y profitosa de sos capitals. Las novas obligacions tenen com garantia, la renda d' Aduanas que es, de quantas posseheix 'l Tresor la que mes dona.»

«... Tenen, donchs, com garantia los 400 milions, que s' emiteixen, prop de 1000 milions de pessetas.»

«Los rendiments del diner colocat en las obligacions tan sólidament garantidas, son molt importants: 1'5'37 per cent anual mes 'l coeficient d' amortisació, 1'19; resultant un conjunt de 6'56 per cent al any.»

«Pero encare es molt mes tenint en compte la probabilitat d' amortisacions a certa fetxa. Veyem lo següent cuadro: Una obligació de 500 pessetas nominals costa 465 pessetas. Interessos de 8 anys al 5 per cent, 200. Amortisació, 35. Donchs lo Tresor dona, per 465 pessetas 700 als 8 anys. Aquesta mateixa obligació, amortisada 'l primer semestre, obté 12'50 pessetas per interessos del mitj any y 35 per amortisació; total 47'50 pessetas que resulta un interès del 16 PER CENT. Amortisat al any obté 25 pessetas per l' interès y 35 per l' amortisació; total 60 pessetas ó sia un interès de mes del 12 PER CENT.»

¡Ja ho venhen! una friolera.

¡Y encara dirán després que no ho fan per patriotisme!

¡Com sino, se sacrificarian fins al extrem d' exposarse a cobrar un 16 per cent d' interès, sens caurer a mans de la justicia, a no ser l' amor patri, aquest sentiment entraneyable, únich objectiu que 'ls atrau y que 'ls fascina!

Héroes del Bruch; mártirs de Girona, apreneu de vostres nets lo patriotisme.

Y vosaltres, sobre tot, restos gloriosos d'aquell ardit estol de voluntaris que ab an Prim escalareu las murallas de Tetuán. Vosaltres que vessareu generosament la sanch de vostras beas, rehent en cambi la miseria en recompensa, mireu los vostres fills com ho escarneixen.

Mentres aném demanant caritat de porta en porta, sollicitant beneficis pera viurer, presentantnos en las taulas dels teatros fent servir aquella hermosa barretina de reclan per la miseria, aquestos d'avuy, tant patriotas y més práctichs, s'exposan á obtenir un rendiment que ni en sos bons temps los cotonayres.

¡Quin contrast mes hermós per las ánimas cristianas!

Los periódichs mes sentsats ó que pretenen serho, un cop termenadas las feynas del empréstit, las emprenden ab 'l goberna recomanantli sobre tot que ja que 'l pahís, patriótica ó mercantilment, ha fet entrega dels milions que 's demanavan, al menys que 's faigi un bon ús de la moneda y acabi aquest despilfarro que 'ns empobreix y 'ns deshonra.

¡Senyor, senyor y quanta candidés á aquestas horas!

¡Pensar que 'ls poltichs espanyols cambiarán de sistema, justament ara que 'ls milions los entrebancan!

Bons son ells pera posar seny sobrant los quartos.

¿Si ab tants anys de pau y tranquil·tat han empobrit la nostra Hisenda y no haventhi diners los han llessat sense pensarshi, aniran ara á moralisar l'administració peninsular y fer honrosa la de las colonias?

¡Com hi ha Deu! si ho esperan ja poden comensar á pendre asiento.

Lo primer qu'ha fet en Cánovas es declarar qu'avans de pensar en altra cosa que en la guerra pera acabar lo de Cuba primer deixará 'l poder, succeheixi lo que succeheixi.

En Beranger, lo gran masó de la conservaduría, ha demanat ja una ferma picossada pera donar feyna als peixos ab las desgracias de nostra Marina de Guerra.

En Navarro Reverter en lloch de posar ordre á la pobre Hisenda, ja rumia d'hont treurá los milions del altre empréstit.

Y l'exércit de Cuba que cobri quan pugui, ab sis mesos de retrás segons com vagi y 'ls ferits y malalts que retornin fentnos llástima.

¡Que si ha de fer! es lo nostre planeta!

No s'ha tingut coratge pera donar solacions al govern, claras y precisas y hem de tocar las consequéncias.

Que vagin los pobres á morir, aixó no 'ns encaparra; que demanin molts milions pagant bon interés y ab bona garantia, aixó 'ns engresca.

Mes van morint nostres minyons, van tornant fins avuy poch menys que desemparrats, malalts é inútils. aumentarán contribucions, empobrint cada jorn mes la nostra terra, embarcarán soldats y mes soldats cada mässada y per por d'eixir als llabis lo que sent 'l cor, atats per una colla de baladriers del periodisme que ab la guerra s'enriqueixen, anem aguantant y escolantnos de sanch y de butxaca.

¡Pobre pahís lo nostre! com t'has tornat tant qu'avans erats!

No has tingut dignitat, ni enteresa, ni patriotisme y podent fer valer la veu, t'acontentas avuy suplicant que 'n faigin bon ús dels teus estalvis.

¡Deu vulga que no 's riguin de tas súplicas y ab la punta del peu t' encabeixin sota la taula.

¡Patriotisme!

Fins ara en las desdixadas guerras colonials havian donat solzament mostrás de patriotisme las classes menos acomodadas, los pobres minyons que no podent redimirse del servey militar «marchan gozosos á derramar su sangre» segons expressió d' un Prelat imitant lo «Ciero», y 'ls pares y mares que veuen arrencats de sos brassos lo fill estimat y únich sostenidor de sa pobre vellesa; ara los ha tocat també la tanda de donar una gran mostra de patriotisme á las classes directoras, á la gent rica y ho han fet ab un entussiasme capás d' entussiasmar als mes refractaris al entussiasmament.

Pero la glassada llógica, lo tossut sentit comú y la batxillera comparació fan refredar tants entussiasmes y arrastran vulgas no vulgas á analizar los graus de patriotisme de la classe pobre y los graus de patriotisme de la classe rica y si agafém qualsevol graduador encara que no siga de Gaylussach ni de cap químic francés, es fácil que 'ns trobém que ficat en lo líquit de la classe pobra s' ensorra fins á cent graus y ficat en lo líquit de la classe rica, ab tot y la boleta de perdigons, nadará per sobre y ab prou fenyas s' aguantará dret y ni 'l zero voldrá assenyalar; es donchs veritat que lo patriotisme dels richs no farà cap grau? no 'n resultarà donchs de aquesta riuhada de diners pera la guerra una engruna de patriotisme? Agafém la probeta.

La lley del servey militar mana que una part dels jovens d' Espanya siguin soldats y pera determinar los que ho han d' esser, lo govern los rifa com los galls d' indi y ab aixó no hi ha preferencias, tant passa per la humillació d' esser rifat lo rich com lo pobre, y tots los que no treuen un número alt quedan de moment esclaus, pero ab la sola diferencia de que 'l rich se lliura desseguida de la esclavitud pagant tres cents duros y lo pobre queda esclau del govern fins que es vell.

Tenim donchs que fins are los que han fet la guerra á Cuba son no mes los que no han pogut disposar de tres cents duros y de consegüent los únichs que «han defendido la integridad de la patria y el honor nacional y el pabellon español, etz., etz.» son

los pobres, y donant per sentat que «marchan gozosos» y que allí no hi van á cobrar res mes que alguna bala, alguns cops de machete ó alguna mortal malaltía, que ningú los garanteix cap renda vitalicia pera ells ni pera sos vellets pares, ni pera sas esposas ó fills si son reservistas casats, resulta que lo patriotisme dels pobres mirat ab lo graduador que 's vulgui, puja á los mes elevats graus; solzament lo únich que rebaixaría una mica la forsa d' aquest patriotisme, si no resultava verítat alló de que «marchan gozosos», pero per forsa ha d' esser veritat quan tan ho han repetit los diaris ab firmas respectables.

Anem are á analizar lo patriotisme dels richs quan lo govern los ha cridat pera ferlos participants de la gloria de subgectar á las colonias que 'ns fugen tal volta cansadas de l' absorció, de las injusticias y dels robos del centralisme.

Los que han tingut algun fill declarat soldat ja l' han comprat al govern á rahó de 25 pessetas lo kilo (1) que no 'ls ha resultat car, ni barato, y de consegüent sols diners se 'ls podia demanar en una ó altra forma, y la forma ha sigut un emprésit ab lo nom de nacional y calificat de patriótic.

Pera trobar donchs los graus d' aquest calificatiu cal mirar las condiciones ab que han entregat los diners y aquestas condiciones las trobarém impresas en tots los diaris y d' ells copiarém un solt de «La Vanguardia del dia 16 que diu aixís:

«Las nuevas obligaciones tienen como garantía la renta de Aduanas, que es, de cuantas posee el Tesoro, la que más rinde.

En efecto: la renta de Aduanas, calculadas las recaudaciones del último quinquenio, rinde un promedio, en números redondos, de 120 millones de pesetas al año, que en los ocho por que se emiten las obligaciones representan 960 millones.

Tienen, pues, como garantía, los 400 millones que se emiten, cerca de 1.000 millones de pesetas.

Los rendimientos del dinero colocado en tales obligaciones tan sólidamente garantidas, son muy importantes: el 5'37 por 100 anual, más el coeficiente de amortización, 1'19, resultando un conjunto de 6'56 por 100 al año.

Pero aún es mucho más, teniendo en cuenta la probabilidad de amortizaciones cercanas.

Veamos el siguiente cuadro:

Una obligación de 500 pesetas nominales, cuesta 465 pesetas.

(1) Fem lo calcul que un home pesa 60 kilos (terme mitj).

Intereses de ocho años al 5 por 100; 200.

Amortización, 35.

Luego el Tesoro devuelve, por 465 pesetas; 700 á los ocho años.

Esa misma obligación, amortizada en el primer semestre, obtiene:

	Pesetas
Por intereses de medio año.	12'50
Por amortización.	35'00
Total.	47'50

Devuelve, por tanto, el Tesoro en ese caso, á los seis meses, por 465 pesetas, 512'50, que representa un interés de más del 16 por 100.

Amortizado al año obtiene:

	Pesetas
Por intereses.	25
Por amortización.	35
Ganancias.	60

Devuelve el Tesoro en este caso, al año, por 465 pesetas, 560, ó sea un interés de más del 12 por 100.

Quin sacrifici es deixar los diners ab aquestas condicions?

Que problém de ficar lo graduador en aquest líquit? qui ho vulgui probar que li posi; però sembla que si s'aguanta dret, será perque hi quedarà encastat; ahont son donchs los graus de aquest calificatiu de patriotisme? verdaderament no 's pot atmetrer; será aquest caldo lo que 's vulgui, pero tenint que utilitzar-lo com á patriotisme, per mes bona voluntat y deferencia que 's vulgui tenir al venedor se te de deixar de compte.

Los únichs, donchs, que fins avuy han fet lo gasto del patriotisme son los pobres soldats que perden la salut y la vida á las colonias, y las pobres familias que quedan desamparadas y á la miseria; las classes ricas, los capitalistas, ab tot y haver entregat 400 millions de pessetas y haver comprat la carn de sos fills á rahó de 25 pessetas kilo, l'han quedat á deurer.

L'únich medi de posarse al corrent seria que, com á pares paguessen ab sos fills, y com á richs donguessen y no dexessin sos diners.

Que demani 'l govern lo servey obligatori é irredimible de tots los jovens que entrin en quintas, que demani la part corresponent del capital que cada espanyol posseheix y allavors se

veurá lo veritable patriotisme y s' acabarán desseguida las guerras de Cuba y Filipinas.

QUINTILIA.

DE COM PRACTIQUEN LO DOGMA DE LA GERMANOR OBRERA

LOS SOCIALISTAS FRANCESOS

Lo socialisme jo 'l tinch per condemnable; però, entenemaos, per condemnable en bloch. En lo fondo de las reivindicacions socialistas hi ha unacosa força respectable, la fam de pa y la fam de justicia.

Peró en lo sistema, ó en los sistemas—perque de socialistas n' hi ha de varias menas—que s' han inventat pera satisfèr aquella fam, s' hi han enquistat un sens fi de dogmas que, com anellas d' una teoria y fins com á fórmula d' ideal, fan goig á la vista é interessan al cor, però que aquest dintre de naturalesa humana, que per tan que renegui del seu fi may podrà desferse del gep de la cayguda dels seus progenitors, s' empenyarà sempre eu fer irrealisables. Un d' aquest dogmas es lo de la fraternitat obrera per sobre de tot interés personal y de tota diferencia de nacionalitat.

Los predicayres el posan com á base cardinal del sistema, com á condició precisa pera l' éxit en la lluyta, y com á corona del triomf. Los predicats hi creuen, quan lo senten predicar ab frases tant bonicoyas y tant consoladoras de la bondat natural del cor, y 'l practicean y tot... en certas circumstancias.

Peró devegadas las cosas se presentan de tal manera que aquella mateixa gana de pa y de justicia se troba en tant fortas contradiccions, ó en perills tant grossos que 's desembolica de las mallas del sistema, ó las trenca; allavoras lo socialista 's torna home y l' home qui te por de perdre lo que li apar seu, tira per aquí n' enllá dogmes y sistemas, y, plantat al peu de la seva menjadora, rebufa y trau á fora al qui ve á disputar-li. En aquests cassos, la germanor dels socialistas te unas manifestacions tant cruelment impias que cuydan fer escrodir.

Aixó es lo que 'm passá l' altre dia al enterarme del fet que vaig á referir:

Sap el lector que una fredat de minyons de la nostra terra, per rahó de no tenir ni ganas d' entrar en caixa, vull dir de ser soldats, ni 'ls diners pera comprar lo dret de quedarse personas lliures, han passat los Pyreneus, refugiantse en l' Estat vehí. Aquets minyons, com que, en general, no duhen gayre provehidas las butxacas, no podian anar á esbargir l' anyorament emprenent un viatge cap á París, y 's quedaren en gran nombre en terras del Rosselló y Cerdanya, ahon; además, trobaren la ventatja de sembiárloshi que no havian eixit de la patria. Y, per mor de guanyarse las caxaladas, cercaren feyna y feyan la que 'ls donavan; y entre que 'ls nostres minyons no son gayre sonsos, y que no tibaren

gayre la corda del jornal, aviat se 'n col·locaren una bella pila. Però, veiaquí que 'ls obrers socialistes de Perpinyà comensaren d' arrufarhi 'l nas. L' un ne conferí ab l' altre, y desseguida tots varen estar avinguts; s' eocararen ab lo Prefecte, una cosa com si diguessen lo Governador, y varen dirli: Trayéunos de la ciutat á aquets obrers germans nostres quins han vingut de la altra banda dels Pyrineus, per que encara 'ns privarian á nosaltres de guanyarnos la vida. Se coneix que 'l Prefecte no va ser ben amatent á deferir á las recomanacions dels obrers, y 'ls germans obrers, donant una pu tada de peu á la germanor y al internacionalisme, tornaren á empaytar al Prefecte, enviantli una misiva que, pera la més complerta il·lustració d' aquest assumpto, traduhesch mot per mot. Diu així:

«Los miembros dels syndicats reunits lo 31 de Octubre, en la Bossa del treball, no havent rebut encara contesta á las comunicacions dirigidas al senyor Prefecte pertocants als refugiats espanyols, varen votar la orde del dia següent:

»Los miembros de las juntas de las cambras sindicales, reunidas lo dia 31 d' Octubre de 1896, á las vuyt del vespre en la Bossa del treball, pregan al senyor prefecte que no dexi de má 'l conseguir que 'ls refugiats espanyols surtin de la vila de Perpinyà, puix, apesar de la seva decisió, n' hi ha encara un gran nombre en los tallers, com que hi son apoyats per llurs explotadors, qui fan tots los passos necessaris aprop de las autoritats competents pera obtenir el mantenirlos:

Per consegüent, pregám al senyor prefecte que 's digni usar los medis més enérgichs pera destorbar á aquells qui, d' acort ab lo patronat, absorbeixen los que 'ns es degut.

En lo cas contrari, fem responsables dels fets que esdevingan á aquells qui tenen l' encàrrech de posar en vigor las lleys existents.»

Lo diari qui ha insertat aquest document es *La Depeche*, de Tolosa, ahon es redactor En Jaurés, lo gran pontífice dels socialistes francesos. Y com que aquest diari es dels quins més bocadas se fan de la germandat obrera, de la grrrran solidaritat internacional dels treballadors, y com que, ademés, es un diari que en asó de la guerra de Cuba ha tirat á favor dels insurrectes, alegrantse de poguer dir que tants minyons entravan á Fransa pera fugir del servey de las armas, está clar! se 'n dona vergonya de publicar lo document, y, com pera justificar la crueltat dels germans perpinyanesos, posa al peu aquesta nota que, com á cosa del principal propagandista del socialisme, val tant or com pesa: «...convé ara més que may aplicar los reglaments qui rebutjan cap á dintre ó cap á fora als estrangers qui venen á traure 'l pa de la boca dels obrers francesos. Fa pena haver de manar semblant cosa puix que tot home té, en principi, lo dret de treballar allá ahon li dongui la gana y quan be li sembli. Mes, cal ocuparse dels nostres compatricis abans de pensar ab los refugiats de Cuba.»

La Dépêche podia haver parlat ab més franquesa; 'ls castellans li haurien donada bo y feta la frase: En qüestió de germandat socialista, *una cosa es sembrar y otra dar trigo*.

E. GOMET.

(De la *Veü de Catalunya*.)

NOVAS

Copiem de *La Renaixensa*:

«Si volen enterarse del *Manual del prefecto colonizador* tal com se proposá avans d' ahir en las columna de *El Noticiero*, vagin llegint.

Si tot llegint tanta barrabassada se senten rojor á las galtas, y, tot censurant al seu autor, nos tiran en cara la nota d' imprudents perque las reproduhim en aquestas planas (encara que sia pera combátreho) los contestarém que hem sigut, som y seguirem essent la protesta continua contra l' escandol periodístich que 's ve reproduhint cada dia á paciència y á gust de tothom. No 'ns dol posar de manifest la llaga y denunciarla á la opinió honrada.

Ja veurán com s' arreglaria segons lo *Ciero* la pacificació de Filipinas.

Si tenen prou pit, llegeixin:

«Reflexiones que se me ocurren y me atrevo á apuntar:

Con impedir la inmigración china...

Con dejar como el gallo de Morón á todos los comprometidos en la actual insurrección sin *contemplaciones* ni *distingos*.

Con palo y tente tieso á todo indigena y en especial á todo mestizo que se permita hacer pinitos y mostrarse soberbio, altivo y desdefioso...

Con imponer se enseñe en todo el archipiélago y en todas sus escuelas públicas y privadas única y exclusivamente el castellano, y siendo sus maestros y maestras exclusiva y únicamente peninsulares...

Con que en dichas escuelas se inculquen solo rudimentarios conocimientos, *para que los educandos salvajes se distingan algún tanto de las bestias...*

Con tapiar á cal y canto y á canto y cal las puertas de la Universidad y otros centros, no como en la actualidad en que se llega al colmo, solo visto en Filipinas, de tener establecida en el presidio de Bilibid *una clase de escultura*, cuyos beneficios se traslucen por los que pueda reportar al paniaguado encargado de iniciar en el arte de los Benlliure y Vallmitjana, á *discipulos* que ostentan en sus tobillos los grilletes...

Con dotar á todas las dependencias del Estado, provincia y municipio, de todas classes y órdenes, de personal *castila* puro y neto, desde los jefes al último escribiente...

Con romper el bautismo á todo aquel insular y hasta peninsular si se da el caso, por más que sea en presente ó pretenda serlo en futuro *Grande Oriente*, maestro ó cuando menos pinche de bodegones en que los guiso-

tes se confeccionan con ingredientes de falta de creencias, de falta de convicciones, y sobra de desfachatez y poca vergüenza...

Con la expuesto y *algo más*, me parece... digo... puede que... en fin, allá veríamos.»

Al acabar de llegir aixó de segur que á tots los nostres lectors se 'ls acudirà la mateixa cosa: la de que un colonisador aixís devia haver nascut en temps d' Isop; aixís l' hauria posat en algunas de las sevas faulas.

Y no ho dihém perque aquest bon senyor fassi parlar tant á las bestias; nó. Deu nos deslliure de tenir tant poch respecte al gremi de periodistas.

Y ara que 'n vagin abocant de milions al govern, que ab la ajuda del corresponsal del *Noticiero Universal* molt será que no 'n sortim aviat.

Sino que de Filipinas se 'n pot sortir de moltas maneras y una d' ellas es sortirne ab las mans al cap, per poch que 'ls consells de la prudencia no treballin més que 'l garrot de que 'ns parla l' ilustre company de sacerdocí.

Molts s' estranyan de que ab los anys que fa que 'ls frares predican á Filipinas no haguém pogut fer tornar blanchs á aquells tagalos de color d' oli.

Donchs no es aixó lo més estrany. Lo que fuig de tot comprensió humana es que hi hagi un home capás d' escriure aquellas heretjias, desfent tota la obra de civilisació que las ordres relligiosas han bastit en aquellas llunyanas possessions.

Fa dinou sigles que Cristo red'mí á la humanitat á costa de sa sanch y de sa vida y á no tardar estará pitjor que avans. N' hi haurá prou ab que á cada terra s' hi publiqui un diari tant mal intencionat y tant poca solta pera que aviat aixó sembli un agregat de boigs, pero no d' aquells que fan bitllas, sino dels perillosos.

Déixinse, donchs, los frares de predicar als tagalos, perque si ho fessin en castellá no 'ls entendrian y 'l corresponsal del *Noticiero* no hi consent altre idioma. Prediquin las doctrinas de Jesús als que escriuen tals infamias, pero pósinse dessota la sotana una corassa de ferro, perque una garrotada aviat es donada, sobretot tenint aquets colonisadors á duas passas.»

—Ha sigut prorrogat fins el 15 de Desembre próxim lo plasso pera adquirir sens recarrech las cédulas personals en aquesta provincia.

—La funció que tingué lloch lo passat diumenge al vespre en lo Teatre dels Camps de Recreo á benefici de las familias de las victimas del dia 6, á causa de la avinguda del Ripoll, fou un acte conmovedor y que recordarán molt temps los que tinguerem la sort d' assistirhi.

Manifestació tan expontánea de caritat y amor al próxim, pocas vegadas pot veurers y res te de particular que ompli 'l cor de satisfacció

al contemplar á totes las classes de Sabadell, especialment las classes mitja y trevalladora, demostrant tan hermosament los sentiments que mes honran y enalteixen.

No solzament s' ompli 'l teatro de gom á gom com may havíam vist, sino que molts dels que no hi pogueren entrar per falta de lloch ahont encabirse, depositaren ab santa caritat, sa generosa almoyna en la safata entornantsen satisfets á casa seva.

¡Deu pagui als caritatius donants y á tots quants contribuïren á la realisació de la funció esmentada, la bona obra que feren á tan desgraciadas familias!

—Aviat se publicarà lo *Calendari Català* de paret pera 1897, formant un bloc de 730 páginas. Son preu será lo acostumat de 1 pesseta.

—Lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat ha fet ja molts envios de géneros al Sanatori que *La Creu Roja* ha establert á Barcelona, tots donatius de diferents fabricants d' aquesta ciutat.

Ha secundat tan humanitaria obra transportant gratis los citats géneros, la Agencia de don Joan Costa Casablancas.

—Segons se diu á últims d' aquest mes ó primers del pròxim Desembre tindrà efecte la colocació de la primera pedra de nou edifici que, destinat á escolas públicas, s' aixecará en lo carrer de las *Paus* d' aquesta ciutat.

—Divendres passat se celebraren en la parroquial iglesia de la Purissima Concepció, solemnes funerals per l' etern descans de la senyora donya Maria de las Neus Serret y Llovet (E. P. D.) esposa de 'nostre bon amich dou Manel Carulla.

La concurrencia fou numerosa y distingida.

—A mitjans del pròxim Desembre s' enviarán á Filipinas de 10 á 12 mil homes mes. Deu nos valga.

—Avuy tindrà lloch un gran ball de vetlla en la platea del Teatre Principal, á benefici dels malalts y ferits d' aquest districte que regressin de Cuba y Filipinas.

—S' ha ordenat que 'l dia 26 del actual mes s' incorporin á las filas los reclutas de anteriors reemplassos que 's trobin disfrutant de llicencia ilimitada.

—Organisats per una numerosa comissió, avuy se celebraran dos grans balls de tarde y vetlla en lo saló Sabadellés (á) Jan á càrrech de las societats corals «La Industrial» y «Joventut Desheredada» ab la cooperació de la orquesta *Fatxendas*.

Los beneficis que rendeixin los dos aludits balls serán pera aliviar als malalts y ferits d' aquest districte que regressin de Cuba y Filipinas.

—Aquesta tarde en lo teatro dels Camps de Recreo tindrà lloch un magnífich concert instrumental organísat per uns quants aficionats d'aquesta ciutat ab la ajuda de la Societat Catalana de Concerts de Barcelona.

Entre altrás obras, s'executarán *Los Mestres cantors de Nuremberg* de Wagner, *L' Arlesiana* de Bizet, *La Ifigenia* de Gluch y *l Somni d' una nit d' istiu* de Mendelshon.

La orquesta s'compondrá de 70 professors, dirigint algunas pessas lo reputat director de la Societat Catalana M. Crickboom.

No duptém que ab aquest motiu aquesta tarde s' veurá ple de gom á gom lo teatro dels Camps de Recreo, com ho mereix de sobras tan solemne aconteixement musical.

—Lo dissapte pròxim s'inaugurarà la antiga *Cerveceria* frente 'ls Campos de Recreo, la que ha sigut restaurada ab molta elegancia. Dit establiment estarà á càrrech del conegut cafeté de Ripollet, Sr. Vidal.

—Llegim en la secció telefónica y telegráfica de «La Vanguardia».

«Está prohibida la circulació en Filipinas dels periódichs *El Heraldo* y *El Imparcial*, ab los apercebiments mes severs.»

Vetaquí per que la gran censura al general Blanco.

Are si que 'ns convencem que un dels militars mes patriotas es en Blanco, porque senyors avuy si tothom fés com ell faria una santa obra á la causa espanyola.

—Las compayias de sarsuela y ball que actúan en lo teatro Euterpe posarán ab escena per la tarde las sarsueletas *Ya somos tres*, y *Lo somni de la Ignocencia* y los balls *El correo de las bellas* y *La gitánilla*.

Per la nit funció monstuo: las sarsueletas *Por asalto*, *D. Sisenando* y *!Dormi*; y los balls *El Provinciano francés* y *La tertulia*.

—L' «Orfeo Catalá» ha repartit las invitacions á la sessió que en honor de Santa Cecilia, celebrará demá diumenge, dia 22 del corrent, á dos cuarts de quatre de la tarde en lo Teatro Lirich, pera la distribució de premis y diplomas als alumnos concurrents á sas classes de música.

En la invitació hi ha una escitació als concurrents á la festa, pera que ab son producte, ja en metálich, ja en efectes, ajudin al sanatori que la Creu Roja te establert en aquesta ciutat ab l' objecte, d' atendre als ferits y malalts que tornin de Cuba y Filipinas. Després del discurs del senyor President hi haurá repartició de premis y diplomas, lliíss de solfeig y *Noy de la mare*, obra del subdirector don Joseph M.ª Comella, executant sa immediata direcció; *Los sospirs*, *La Fada de Lanós*, *Lo cant dels aucells*, de Millet, *L' Estudiant de Vich*, de Alió, *La ploma de perdiu*, de Comella, y la *Pastoreta*, de Vives, cantada per la professora de coro de senyoretas donya Encarnació Werlhe. Sogona part, l' *Ave Maria*, de Victoria, pel coro d' homes, fragments de la missa del mateix, *Goig á la Verge*, de Brudieu, y *Lo cant de la Senyera*, de Millet, per tots los coros baix

la direcció del director don Lluís Millet, finalisant ab la lletra de la *Senyera*, de Maragall.

La massa coral està composta de 60 homes, 35 senyoretas y 35 nens.

La festa promet estar animadíssima y ésser digna del «Orfeó Catalá» que cada dia agafa més renóm á Barcelona y per tot arreu ahont estén sa benefactora influencia.

—Diu un periódich suís:

«Detall curiós de las costúms electorals dels Estats Units. No hi ha cap país al mon en que la campanya dirigida pels quefes de partit sia més forta, més apassionada, més barrejada de personalitats, més ofensiva al partit contrari entre sos quefes ó sos candidats. Uns á altres se prodigan tots los epítets y totas las injurias que 'ls hi venen á má, fins las acusacions més graves.

L'endemá, y un cop proclamat lo resultat de la elecció, tot s'oblida y no hi ha més que encaixadas. Los rivals de la vigília se reconcilian y 's dirigeixen mútuos saludos de condol ó de felicitació. Tan singular espectacle acaban d' oferirnos Mr. Bryan y Mr. Mac-Kinley; lo vensut ha dirigit al triomfador una atenta carta, á la qual s'ha contestat pel mateix estil. En aquesta manera d' acabar una lluyta electoral, baixant lo cap devant del jutje supréu, que es la voluntat del poble, hi ha quelcóm molt digne y molt republicà.»

Igual que á Espanya, si fa ó no fa; aquí de la voluntat del poble ni s'en fa cas al verificarse las eleccions.

Per aixó aném tant bé.

—Dijous de l'altra setmana, en la vila de Sant Pol de Mar, nostre estimat amic y Director de *La Costa de Llevant*, D. Bonaventura Gombau, contragué 'l sant llas del matrimoni ab la senyoreta D.ª Maria del Roser Pauli y Roura. Foren testimonis del acte, lo metje de Sant Pol, D. Joseph Marqués y 'l metje de Canet de Mar, D. Marian Serra.

Desitjém als nuvis tota classe de felicitats.

—S'ha publicat la primera entrega d'una obra original de D. Eusebi Mullerat y Brufau, titulada *La Monarquía federativa de Aragon*. Lo plan d'aquest llibre es relatar los fets polítichs, relligiosos y militars més importants de la federactó aragonesa durant la Edat Mitja. En un enraonat prólech explica son autor quin serà son criteri, altament simpátich als regionalistas, donchs diu: «Un altre móvil m'ha guiat també: lo del amor á la regió y l'aboïriment que professo al sistema centralisador, polítich y administratiu, imperant. Per aixó he ressucitat aquell sistema federatiu dels nostres antichs reyalmes, creyent sincerament que 'l pas-sat serveix d'ensenyansa pera 'l pervenir.»

Aquestas declaracions son sólido garantia del bon esperit en que estarà informada la obra; en aquest sentit la recomaném á nostres llegidors y prometém parlarne llargament quan estigui tota publicada.

—Ha sortit lo primer número de la *Revista de Catalunya*, de Ciències, Lletres y Arts que segons diuen los editors en l' article *Nostres propòsits* ve ha omplir lo buyt que deixaren al desaparèixer las publicacions *Lo Gay saber*, *La Renaixença*, *La Il·lustració Catalana*, *L' Avenc*, *La Revista catalana*, la *Revista literaria*, *La Tradició catalana* etz.

Li desitjém bon acert, y llarchs anys de vida.

—Segons l' *Heraldo de Madrid*, lo divendres de la vinent setmana s' estrenarà en lo Teatro Español de la Cort, lo drama de nostre il·lustre y distinguit company D. Angel Guimerà «La terra baixa», traduït al castellà per lo no menos il·lustre autor D. Joseph Echegaray.

—S' ha disposat per lo ministeri de la Guerra que 'l dia 28 del corrent se concentrin los reclutas del cupo actual corresponent á la Península, de manera que 's trobin en sos respectius cossos lo dia 30.

—En lo teatre de la Associació de Catòlics se posarà en escena avuy nit lo aplaudit drama en tres actes y en vers *Fruyts anàrquics* y la xistosa pessa *Una calaverada*.

—En la reunió que celebrà lo Cos d' Adjunts dels Jochs Florals en lo Consistori nou, presidida per D. Narcís Oller, foren elegits per unanimitat los senyors següents pera formar lo Consistori del any vinent:

Mantenedors.—Srs. D. Francisco de S. Maspons y Labrós, D. Miquel S. Oliver, D. Joseph Brunet y Bellet, D. Joan Maragall, D. Francesch Riera y don Lluís Durán y Ventosa.

Suplents.—Srs. D. Manuel Ribot y Serra, D. Sebastià Sans y Bori, D. Pere Nubiola y Espinós y D. J. Margenat y Tobellà.

Lo senyor Oller manifestà després que 'l Consistori havia cregut convenient procedir á la reforma del reglament dels Jochs Florals, y proposà y s' acordà que 'l Consistori novament elegit convocaria junta extraordinaria del Cos d' adjunts, á qual efecte ja 's repartiria avans á tots los senyors adjunts lo text de la reforma que 's proposa, aixís com altrás reformes que anunciaren los senyors Pirozzini y Tell y Lafont.

—En la Sala del Consell Universitari ha pres possessió del Vice-rectorat del primer centre docent lo respectable degà de la facultat de Filosofia y Lletres doctor Rubió y Ors.

Assistiren al acte tots los membres del Consell, lo qüefe de la Universitat y 'l Secretari de la mateixa senyor Planas y Font.

Rebuda per aquest del senyor Rector, la ordre de donar lectura al R. D. nomenant al senyor Rubió Vice rector y 'ls articles del Reglament referents á las facultats y atribucions que competen al referit càrrech, procedí á ella y un cop acabada, 'l senyor Durán y Bàs invita al senyor Rubió y Ors pera que, asseguesse á sa dreta prengues possessió de sa nova dignitat.

Assegut lo senyor Rubió en lo silló de preferència després del de la

Presidencia, lo senyor Rector pronuncià breus y sentidíssimas frases excusant l'elogi del nou Vice-rector per ser coneguts de tots sos talents y mérits y sa gloriosa historia de literat y catedràtic y felicitantlo en son propi nom com carinyós amich de tota la vida, y en lo de tots los concurrents.

Ló senyor Rubió y Ors, ab veu entera á pesar de la emoció que en sa ànima havian produhit las afectuosas paraulas del Rector, confirmá que com aquest senyor havia indicat, en lo vinent mes de Mars celebrarà sas bodas d'or en la ensenyansa oficial y doná gracias á tots assegurant que procurarà emplear totas las sevas energias en lo millor desempeyo del càrrech ab que l'ha honrat novament S. M.

Acabat l'acte 'l Vice rector rebé las més corals felicitacions dels assistents.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres. pa y ví.

També s'admeten abonos á preus ventatjosos.

Servey esmeradíssim.

Fayans Catalá

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. BURGÜES Y COMP.ª-Crehueta, 92-SABADELL

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta natedat y economia.

Espartería, 6 y Vidriería, 12
(BORN VELL). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL